

בלבד? בעל כרחך: כשמואל הוא סובר, דאמר שמואל: הקדש שוה מנה שהיללו על שוה פרוטה מחולל! והרי: אימר דאמר שמואל כ"שחיללו" בדיעבד, אבל לכתחילה מי אמר, ואיך הורה רב יהודה לעשות כך לכתחילה?!

ומשנינן: הני מילי שאין מחללין הקדש שוה מנה על פרוטה לכתחילה, בזמן שבית המקדש קיים — משום פסידא דהקדש, אבל בזמן הזה שאין בית המקדש שצריך לחזק את בדקו, אפילו לכתחילה⁽³⁶⁾ מחללין!

ועדיין מתמהינן: אי הכי שלא צריך בזמן הזה לחלל בשויו, למה אמר רב יהודה לחללו בד' זוזים, אפילו פרוטה נמי תספיק?

ומשנינן: לפרסומי מילתא שכן פדייה הוא, לכן הצריך פדיון בד' זוזים שהם דבר חשוב — רבינו גרשום.

אמר עולא: אי הואי התם [לו הייתי שם] באותו מעשה בפומבדיתא, שהחרים בסתם את כל נכסיו, הוה יחיבנא כולהו נכסים לכהנים⁽³⁷⁾.

לבדק הבית, הלכה כרבנן מיבעי ליה לרב לומר?!

ומשנינן: הכי קאמר רב: למאי דאפכיתו ותניתו [לפי מה שאתם הופכים את המשנה, ושונים]: שרבי יהודה בן בתירא, הוא האומר: סתם חרמים לבדק הבית, לדעתכם: הלכה כרבני יהודה בן בתירא!

ההוא גברא דאחרמינהו לנכסיה סתם [שאמר: הרי נכסי חרם] בפומבדיתא, אתא המחירים לקמיה דרב יהודה, אמר ליה: שקול ארבעה זוזי לפדיון "ההקדש" שחל על נכסיך, ואחיל עלייהו את הקדושה שבנכסיך, ושדינהו בנהרא [וזרוק את הד' זוזים בנהר], שהרי אסור להשתמש בהם ובזמן הזה אין הקדש בדק הבית ליתנם לו, ולישתרו [ויותרו] הנכסים לד'!

ומפרשינן: אלמא קסבר רב יהודה סתם חרמים לבדק הבית! שאם לכהנים הם, אי אפשר לפדותם.

ומתמהינן: כמאן סובר רב יהודה, שהורה לפדות את כל הנכסים על ארבעה זוזים

ותירץ הגר"א, שטעם הגאונים הוא משום שהם פוסקים שמעשר שני הוא ממון גבוה, ואם כן, דינו כמו הקדש. והאמוראים שהיו מחללים בשויו זה מפני שהם פסקו שמעשר שני ממון הדיוט. אך אנחנו הולכים לפי הכרעת הבבלי, שמעשר שני הוא ממון גבוה, ולכן, דינו כהקדש ונפדה בזמן הזה בפרוטה.

37. הקשה הרא"ש, איך היה נותן לכהנים, והרי קרקעות ניתנות לאנשי משמר והיום לא ידוע מי הם אנשי המשמר של כל שבוע? ותירץ הרא"ש, שכוונתו היא שצריך להנתן

36. הרמב"ם מביא שלמדו מכאן הגאונים לפדיון מעשר שני ונטע רבעי בזמן הזה, שמחללים לכתחילה על פרוטה, כיון שגם הם אינם נאכלים בזמן הזה, הרי הם כמו הקדש שנפדה בזמן הזה לכתחילה בפרוטה.

ובביאור הגר"א [יו"ד רצד כ] תמה עליהם, שהרי בהקדש אין אונאה, ולכן אפשר לפדות בפחות משויו, ואיך אפשר ללמוד מזה למעשר שני ונטע רבעי שיש בהם אונאה.

עוד תמה הגר"א, שכירושלמי מבואר שגם אחרי החורבן היו האמוראים פודים מעשר שני בשויו.